

JAKAMISTALOUSJURIDIIKAN KÄSIKIRJA

Jenna Päläs • Kalle Määttä (toim.)

Alma Talent
Helsinki 2019

Tilaa Jakamistalousjuridiikan käsikirja Alma Talent Shopista:
shop.almatalent.fi

Copyright © 2019 Alma Talent Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-3628-4

ISBN 978-952-14-3630-7 (verkkokirja)

Kansi: Sirpa Puntti

Taitto: Marja-Leena Saari

BALTOprint, Liettua 2019

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almatalent.fi

ESIPUHE

Oikeustieteellisen tutkimuksen tuottamiseen voi olla useanlaisia syitä. Yksi yleisimmistä syistä on säädösten muuttuminen. Käsillä olevassa teoksessa näin ei ole, vaan juridisessa toimintaympäristössä eli elävässä elämässä tapahtuneet muutokset ovat heittäneet haasteensa perinteisille oikeusinstituutioille, onpa sitten kysymys esimerkiksi sopimuksesta, veroista tai immateriaalioikeuksista. Kun maailma muuttuu, on oikeuden sopeuduttava tapahtuneisiin muutoksiin; joskus lainsäädäntöä uudistamalla, toisinaan taas tulkintoja tarkistamalla.

Jakamistalous on osoittautunut ilmiöksi, joka on edellyttänyt monen osaajan tutkimus- ja kirjoituspanosta. Kattaahan ilmiö periaatteessa ja käytännössä kaikki oikeudenalat. Suurkiitos kaikille työstä, joka on edennyt, kiitos teidän, suunnitelmien mukaisesti kontribuutioita tuottaen. On ollut erittäin miellyttävä tehdä kanssanne yhteistyötä. Toivotavasti te olette kokeneet projektin edes hitusen verran samalla tavalla.

Alma Talent Oy:lle kuuluvat kiistattomat kiitokset siitä, että se on kustantanut tämän teoksen. Sisältöpäällikkö *Arja Lappeteläiselle* kiitokset siitä, että hän osaltaan viitoitti sitä, minkälaiseksi työmme alkuvaiheessa lähti muotoutumaan. Kustannustoimittaja *Aino Raunio* on tehnyt kiitettävää työtä muokatessaan hyviä artikkeleita vielä paremmiksi: kiitokset! Lisäksi tunnustuksen ja kiitoksen ansaitsevat teoksen taustalla työskennelleet vertaisarvioitsijat pyyteettömästä ja huolellisesta työstään.

Te teitte sen!

Rovaniemellä, Kokkolassa, Helsingissä ja Puerto de la Cruzilla

Jenna Päläs

Kalle Määttä

KIRJOITTAJAT

OTM **Jenna Päläs** on väitöskirjatutkija Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnassa. Väitöstutkimuksessaan ”Asiakkaan asema ja sopiminen jakamistalouden vertaisrahoitusaloilla” hän tarkastelee mm. jakamistalouden alustojen ja alustoja käyttävien asiakkaiden asemaa sopimusoikeuden järjestelmän paradigmanmuutoksen näkökulmasta. Hänen tutkimusintressinsä liittyvät erityisesti digitaalisia alustoja hyödyntäviin vertaisrahoitusmuotoihin. Hän on useana vuonna opettanut Lapin yliopistossa Jakamistalouden oikeudelliset ulottuvuudet -kurssilla sekä mm. toiminut kouluttajana ja vierailevana luennoitsijana eri tilaisuuksissa.

OTT **Kalle Määttä** on oikeustaloustieteen professori Lapin yliopistossa ja kilpailuasiainneuvos Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Hän on tutkinut muun muassa harmaan talouden torjuntaa sekä kuluttajansuojaaan liittyviä ongelmia sen lisäksi, että hän on perehtynyt oikeustaloustieteellisiin teemoihin useilla oikeudenaloilla.

OTT **Annika Rosin** on yliopiston lehtori Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa ja vastaa työoikeuden opetuksesta. Hän on tutkinut erilaisia epätyypillisiä työsuhteita, erityisesti nuorten työmuotoja ja harjoitteluihin liittyviä työoikeudellisia kysymyksiä. Hänen postdoc-tutkimuksensa aiheena on alustatalouden työnsuorittajien työoikeudellinen suoja.

OTT, VTK, LL.M., VT **Jarkko Vuorinen** työskentelee johtavana asiantuntijana Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Hän on toiminut TEM:in jakamistalousverkoston jäsenenä vuosina 2016–2017. Hän on toiminut myös jakamistalouteen liittyviin kysymyksiin vaihto-

ehtoisia ratkaisutapoja selvittävässä TEM:in työryhmässä vuosina 2018–2019. Lisäksi hän on ollut jäsenenä komission ja eurooppalaisten kilpailuviranomaisten digitaalisten markkinoiden työryhmässä (ECN digital markets working group) vuodesta 2017 lukien.

OTT, VTK **Seppo Koskinen** on työoikeuden emeritusprofessori Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa. Hän on tutkinut laajasti työoikeuden eri kysymyksiä. Koskinen on useissa kirjoituksissa käsitellyt työntekijän ja yrittäjän välistä rajanvetoa, joka on erittäin ajankohtainen kysymys jakamis- ja alustataloudessa.

OTT, DE **Matti Urho** toimii erityistutkijana Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa. Hänellä on pitkäaikainen kokemus käytännön työelämästä teollisuuden yritysjohdon kansainvälisistä ja kotimaisista tehtävistä.

OTK **Anja Peltonen** työskentelee kuluttajapolitiikasta vastaavana johtajana Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Hän on toiminut lukuisissa eri kuluttajansuojaan liittyvissä tehtävissä sekä kirjoittanut useita kuluttajansuojaoikeuteen liittyviä artikkeleita ja kirjoja. Viimeisimpänä teoksena hän on yhdessä Kalle Määttä kanssa kirjoittanut Kuluttajansuojaoikeus-teoksen, joka julkaistiin vuonna 2015.

OTT, dosentti **Leila Juanto** toimii finanssioikeuden professorina Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnassa.

VT, OTK, LL.M. **Petri Manninen** työskentelee ylitarkastajana Henkilöverotusyksikössä. Hänellä on pitkä kokemus verotuksen eri osa-alueilla työskentelystä sekä yksityisellä että julkisella puolella. Hän on julkaissut runsaasti eri tieteellisissä julkaisuissa, ja hän on ollut mukana kirjoittamassa vuonna 2017 julkaistua Jakamistalous-kirjaa.

OTM **Mira Karppanen** työskentelee ylitarkastajana liikenne- ja viestintäministeriön verkkojen sääntely-yksikössä. Hänen työtehtävänsä liittyvät erityisesti kansalliseen lainvalmisteluun sekä liikennettä koskevaan EU-oikeudelliseen ja kansainväliseen sääntelyyn. Hän on kir-

joituksissaan tarkastellut kyydinjakamispalveluiden määrittelyä ja määrittelyn vaikutuksia kuljettajien työoikeudelliseen asemaan.

OTM **Inna Kulla** työskentelee ylitarkastajana Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa. Hän on perehtynyt erityisesti kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvontaan ja vapaa-ajan palveluiden tarjoamisen muutoksiin.

YTM **Mirva Salminen** työskentelee tutkijana Lapin yliopiston Arktisessa keskuksessa ja tekee samalla väitöskirjaa yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan. Lisäksi hän toimii opettajana Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnan jakamistalouden kurssilla. Yliopistojen ja tutkimuslaitosten ohella Salminen on aiemmin työskennellyt mm. kyberturvallisuusalan yrityksissä tehden tutkimusta, julkaisuja ja koulutussisältöjä turvallisuudesta digitaalisessa toimintaympäristössä. Hänen tämänhetkinen tutkimustyönsä liittyy digitalisaatioon ja kyberturvallisuuteen Euroopan pohjoisilla alueilla inhimillisen turvallisuuden näkökulmasta.

Rosa Maria Ballardini (Docent in Intellectual Property Law, PhD, LL.M) is an Associate Professor at the University of Lapland, Faculty of Law. Since 2005 she has researched and taught in the field of IP law at various universities. Rosa's research interests focus on the interface between law (with focus on IP law) and technology. Currently, her main research focus is on issues related to IP law, sustainable development and sustainable innovation. She has written extensively especially in the fields of patent and copyright law, open innovation and open source, as well as IP strategies and IP management in various technological contexts (e.g. software, 3D printing, Artificial Intelligence and industrial internet). Her research approach is multidisciplinary, combining law, technology, business and policy via using different types of methodologies (e.g. traditional legal research methods, empirical methods and design thinking in legal studies).

OTT **Anette Alén-Savikko** on tutkijatohtori Helsingin yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa. Hän on tutkinut digitalisaation oikeudellisia ulottuvuuksia etenkin immateriaalioikeuden ja tieto-

suojan näkökulmasta ja käsitellyt toimintaympäristön muutoksia (ml. jakamis- ja alustatalous) useissa julkaisuissa.

OTT **Ilari Hovila** työskentelee ympäristöoikeuden yliopistonlehtorina Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnassa. Hovila on julkaisuissaan keskittynyt ajankohtaisiin ja käytännönläheisiin maankäyttö- ja rakentamisoikeudellisiin kysymyksiin.

Oik.yo. **Jenna Malo** työskentelee Verohallinnossa ja on toiminut Ilari Hovilan tutkimusavustajana.

OTT, VT **Riikka Koulu** on oikeuden ja digitalisaation apulaisprofessori Helsingin yliopistossa, jossa hän toimii myös University of Helsinki Legal Tech Labin johtajana. Koulu väitteli prosessioikeudesta vuonna 2016. Väitöskirjassaan hän käsitteli riidanratkaisuteknologiaa, verkkovälitteistä konfliktinhallintaa sekä täytäntöönpanon yksityistymistä. Hänen tutkimustyönsä keskittyy oikeudellisten käytäntöjen digitalisaatioon, teknologiseen murrokseen sekä automaatioon, erityisesti hallintoautomaation sekä algoritmisen päätöksenteon näkökulmasta. Hänen uusimmat julkaisunsa tarkastelevat mm. lohkoketjuteknologian hyödyntämistä konfliktinhallinnassa, digitaalisten ympäristöjen riidanratkaisua, automaation vaikutuksia juristityöhön sekä tekoälysovellusten sääntelyyn.

OTM **Jenni Hakkarainen** työskentelee väitöskirjatutkijana Helsingin yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa. Hänen väitöstutkimuksensa tarkastelee tilastollisten ennusteiden asemaa oikeudellisessa ratkaisutoiminnassa, eli laajemmin algoritmisen päätöksenteon vaikutuksia oikeudenmukaiselle prosessille. Hänen aikaisempi tutkimuksensa on käsitellyt mm. tekoälyä hyödyntävän viranomais-toiminnan etiikkaa ja lohkoketjuteknologioihin liittyviä prosessuaalisia kysymyksiä.

OTT, VT **Minna Kimpimäki** toimii rikosoikeuden professorina Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnassa. Kimpimäki on julkaisuissaan tarkastellut monipuolisesti erilaisia rikos- ja kansainvälis-rikosoikeudellisia kysymyksiä.

OTT, VT **Juha Karhu** on Lapin yliopiston velvoiteoikeuden emeritusprofessori. Hän on tutkinut varallisuus oikeuden järjestelmämme yleisiä lähtökohtia ja perusteita niin sopimusoikeuden kuin vahingonkorvausoikeuden kannalta. Hänen erityisenä kiinnostuksen kohteenaan ovat olleet talouden muutoksessa ilmenevien uusien yhteistointamuuotojen juridiikka (mm. teos Uusi varallisuus oikeus 2003).

SISÄLLYS

Esipuhe	V
Kirjoittajat	VII

Jenna Päläs

Johdatus jakamistalouteen ja jakamistalousjuridiikkaan	1
1 Aluksi	1
2 Mitä on jakamistalous?	3
2.1 Jakamistalouden käsite.	3
2.2 Mitä jakamistaloudessa jaetaan?	8
2.3 Jakamistalouden toimijat	11
2.3.1 Jakamistalouden alustat ja niiden keskeisimmät funktiot	13
2.3.2 Alustojen käyttäjät	18
3 Johdatus jakamistalousjuridiikan erityiskysymyksiin. . . .	19
3.1 Jakamistalous muokkaa markkinoita mutta myös oikeutta	19
3.2 Katsaus teoksessa käsiteltäviin jakamistalouden oikeudellisiin erityiskysymyksiin	27
4 Lopuksi	36

Annika Rosin, Jarkko Vuorinen, Seppo Koskinen ja Matti Urho

Alustatalouden itsensätyöllistäjät työ- ja kilpailuoikeudessa	43
1 Johdanto	43
2 Työoikeus ja itsensätyöllistäjät	46

2.1	Alustatalouden itsensätyöllistäjien työ- oikeudellinen asema – kansainvälinen perusta . .	46
2.1.1	Aluksi.	46
2.1.2	Kansainvälinen oikeuskäytäntö.	47
2.1.3	Kansainvälinen keskustelu	51
2.2	Itsensätyöllistäjien asema Suomen työ- ja sosiaalilainsäädännössä.	55
2.2.1	Aluksi.	55
2.2.2	Yrittäjä, työntekijä vai itsensä- työllistäjä	56
2.3	Itsensätyöllistäjän sosiaaliturva.	61
2.3.1	Itsensätyöllistäjä ja työttömyysturva . .	61
2.3.2	Itsensätyöllistäjän eläketurva.	62
3	Kilpailuoikeus ja itsensätyöllistäjät	64
3.1	Aluksi	64
3.2	Rajanveto työntekijöiden ja yritysten välillä EU:n kilpailuoikeudessa.	64
3.2.1	Elinkeinonharjoittajan ja yrityksen yhtenevät käsitteet	64
3.2.2	Itsenäiset ammatinharjoittajat ja yrityksen käsite.	66
3.2.3	Työntekijät ja ”näennäisesti itsenäiset ammattinharjoittajat”	67
3.3	Kollektiivisten sopimusten poikkeus ja kilpailu- oikeus	69
3.3.1	Kollektiivisten sopimusten poikkeus ja työntekijät	69
3.3.2	Kollektiivinen sopimus itsenäisten ammattinharjoittajien puolesta	70
3.3.3	Julkisasiamiesten käsitykset kollektiivisten sopimusten poikkeuksesta	73
4	Johtopäätökset ja suositukset	76

Jenna Päläs, Anja Peltonen ja Kalle Määttä

Jakamistalous ja kuluttajansuoja – haasteena osapuolten oikeusaseman määrittäminen jakamistalouden alustoilla	87
1 Kysymyksenasettelusta	87
2 Resurssintarjoaja – elinkeinonharjoittaja vai ei?	92
2.1 Lähtökohtia kuluttajansuojasääntelyn soveltamisalaa koskevaan problematiikkaan . . .	92
2.2 Jaettava resurssi ja kulutushyödykkeen käsite . . .	94
2.3 Milloin alustan käyttäjä on kuluttaja?	95
2.4 Tarjoajan elinkeinonharjoittajaksi määrittely . . .	97
2.4.1 Elinkeinonharjoittajan käsite	97
2.4.2 Alustalla toimivan tarjoajan elinkeinonharjoittajan asema – tapaus Kamenova	102
2.4.3 Voiko esimerkiksi Airbnb-majoittaja olla elinkeinonharjoittaja?	107
3 Alustat kulutushyödykkeen välittäjinä	110
3.1 Välittäjä-alustan vastuu tarjoajan sopimusrikkomuksesta	110
3.2 KSL 12 luvun 1 §:n säännöksen arviointia	112
3.3 Välittäjän KSL:n mukainen vastuu omasta välitystoiminnastaan	114
4 Alustan tosiasiallisen välittäjäluonteen tarkastelua elinkeinonharjoittajaksi määrittelyn näkökulmasta	117
4.1 Vain välittäjä – vai sittenkin muuta kuin pelkkää välityspalvelua?	117
4.2 Alustan määräysvallan ja välittäjäaseman arviointia tietoyhteiskunnan palveluja koskevan direktiivin ja EUT Uber Spain -ratkaisun näkökulmasta	120
4.3 Epäaito vertaisluottotilanne ja alustan tosiasiallinen luotonantaja-asema	126
4.4 Alustan määräys- ja vaikutusvallan merkityksestä tarjoajan oikeusaseman kannalta	129

5	Johtopäätökset: kuluttajien luottamus jakamistalouteen edellyttää alustaympäristöön sovitettua kuluttajansuojaa	135
----------	--	-----

Kalle Määttä

	Jakamistalous harmaan talouden haasteena	147
1	Johdanto	147
2	Harmaa talous	151
2.1	Harmaan talouden käsitteestä	151
2.2	Harmaan talouden torjunnasta	153
3	Henkilökuljetuspalvelut	158
4	Airbnb ja sitä vastaava vuokraus	163
4.1	Tuloverokohtelusta	164
4.2	Arvonlisäverokohtelusta	166
5	REKO-kauppa ja pop up -ravintolat	170
6	Päätelmiä	173

Leila Juanto

	Jakamistalous ja arvonlisäverotus	179
1	Johdanto	179
2	Arvonlisäverovelvollisuus	183
2.1	Liiketoiminnan muodossa toimiminen	183
2.2	Arvonlisäverovelvollisen ja liiketoiminnan käsite EU-oikeudessa	184
2.3	Vähäinen toiminta ja pienyrittäjän veronhuojennus	187
2.4	Vapaaehtoinen verovelvollisuus	189
2.5	Työn tarjoaminen alustan kautta	191
3	Tavaroiden ja palvelujen verollinen myynti	192
3.1	Jakamistalouden harjoittajan verotus	192
3.2	Jakamistaloustalustan verotus	195
4	Majoitustoiminta esimerkkinä jakamistalouden toimintasektorista	199
4.1	Verollista majoitustoimintaa vai verotonta huoneenvuokrausta?	199

4.2	Yksityisasunnon vuokraaminen majoitus-	
	toimintana	201
4.3	Tilapäinen majoitustarkoitus	203
4.4	Vähennysoikeus	204
5	Lopuksi	206

Jenna Päläs ja Petri Manninen

	Vertaisluottosijoitus – arvopaperi vai ei? Sijoituksen oikeudellisen luonteen määrittely yhtenä jakamistalouden tulovero-oikeudellisena kysymyksenä	211
1	Johdanto	211
2	Vertaisluottosijoittajan sijoituksen luonne siviilioikeuden näkökulmasta	215
2.1	Arvopaperin ja tavallisen velkakirjan välisestä eroista siviilioikeudessa	215
2.2	Sijoituksen arvopaperiluonteen arviointia joukkorahoituslain näkökulmasta	219
2.3	Sijoittajan luotonantaja-asema ja alustan tosiasiallinen toiminta luottosuhteessa	221
2.4	Sijoituksen arvopaperioikeudellinen luonne epäaidossa vertaisluottotilanteessa	224
3	Näkökulmia vertaisluottosijoituksen arvonmenetyksen vähennyskelpoisuuteen	226
3.1	Vertaisluottosijoituksen arvopaperiluonne tapauksessa KHO 2018:11	226
3.2	Sijoituksen luonteen määrittelyä ennakkoperintälain näkökulmasta	229
3.3	Tavallisen velkakirjan arvonmenetyksen vähennyskelpoisuudesta	231
4	Muita esimerkkejä uusien sijoitusinstrumenttien oikeudellisen luonnehdinnan haasteista	235
4.1	Ether-yksikköjen myynnistä saatu voitto: omaisuuden luovutusvoittoa vai pääomatuloa?.	235
4.2	Kuukausikohtainen kiinteä osinko: osinkoa vai korkotuottoa?	241
5	Lopuksi: uudet ilmiöt haastavat tuloverojärjestelmän	246

Mira Karppanen

Yhteiskäyttöautoilun ja kyydinjakamispalveluiden erot sääntelyssä – juridinen viitekehys ja määritelmät liikenteen jakamistaloudessa		255
1	Johdanto	255
1.1	Tavoite ja rajaukset	255
1.2	Aiheen ajankohtaisuus	257
1.3	Artikkelin rakenne	258
2	Henkilöliikenteen jakamispalveluiden kuvaus	259
3	EU-oikeuden soveltuminen henkilöliikenteen jakamispalveluihin	262
3.1	Henkilöliikenteen jakamispalveluiden kannalta keskeinen EU-lainsäädäntö	262
3.2	Henkilöliikenteen jakamispalveluiden määritelmät EUT:n oikeuskäytännön valossa.	264
3.2.1	EUT:n oikeuskäytäntöä kyydinjakamispalveluista.	265
3.2.2	Oikeuskäytäntöä ja tulkintaa kuljetusalan palveluista.	266
3.2.3	Oikeuskäytäntöä ja tulkintaa tietoyhteiskuntapalveluista.	268
4	Liikenteen jakamispalveluiden tarjoamista koskeva kansallinen sääntely	270
4.1	Henkilöliikenteen jakamispalveluita koskevat lupajärjestelmät	270
4.1.1	Elinkeinovapaus ja kansalliset lupajärjestelmät.	270
4.1.2	Kansallista oikeuskäytäntöä kyydinjakamispalveluista.	272
4.1.3	Liikenteen jakamispalveluita koskevan kansallisen lainsäädännön nykytila	274
4.2	Muita henkilöliikenteen jakamispalveluiden tarjoamista koskevia aineellisoikeudellisia kysymyksiä.	275

4.2.1	Palveluntarjoajien luonteen määrittely työ- ja kilpailuoikeudellisesta näkökulmasta	275
4.2.2	Näkemyksiä liikenteen jakamis- palveluiden verotuksesta	276
4.3	Liikenteen jakamispalveluita edistävät ei-lainsäädännölliset käytännöt	278
4.3.1	Kansallisia haasteita	278
4.3.2	Kokemuksia liikenteen jakamis- palveluiden edistämisestä	279
5	Lopuksi	281

Inna Kulla

Alustoilla tarjottavien elämyspalveluiden turvallisuus: lähtökohtia kuluttajaturvallisuuslain soveltumiseen jakamistalouden palveluissa 287

1	Johdanto	287
2	Vastuu asiakasturvallisuudesta yhteistyöalustoilla välitettävissä kuluttajapalveluissa	292
3	Riittävän turvallinen palvelu	297
4	Palveluntarjoajan käsite kuluttajaturvallisuuslaissa	301
5	Yhteistyöalusta palvelun välittäjänä	305
6	Yksityishenkilöt kuluttajapalveluiden tarjoajana	308
7	Asiakasturvallisuusvastuun jakautuminen toimijoiden välillä	310
8	Johtopäätökset	314

Jenna Päläs ja Mirva Salminen

Alustan asiakkaan vastuusta ja vastuuttamisesta yksilö- turvallisuuden tuottamisessa – sopimusoikeudellinen näkökulma kyberturvallisuuteen jakamistaloudessa 319

1	Johdanto	319
2	Kyberturvallisuuden käsite ja yksilön vastuuttaminen	324

3	Maksupalvelun käyttäjän vastuu ja toimintaveloitteet turvallisuuden tuottamisessa	333
3.1	Maksupalvelun käyttäjän vastuun lähtökohdat ja huolellisuus fyysisessä ympäristössä. .	333
3.1.1	Kuinka toimintavelvollisuuksien laiminlyönti ilmenee fyysisessä ympäristössä?	335
3.1.2	Törkeän huolimattomasti tai tahallisesti toimiva käyttäjä kantaa täyden vastuun.	338
3.1.3	Kuluttajan ja luotonantajan vastuunjako luottokortin oikeudettomasta käytöstä	340
3.2	Millainen on maksuvälineen käyttäjän vastuu digitaalisessa ympäristössä?	342
4	Viestintäpalvelun käyttäjän vastuu oikeudettoman käytön tilanteissa	351
5	Sähköisten tunnistusvälineiden käyttäjän vastuuttamisesta	355
5.1	Huolimaton toiminta vahvojen sähköisten tunnistusvälineiden haltijan vastuun perusteena	359
5.2	Vastuun sisällön arviointia ratkaisussa KKO 2016:73	361
6	Kokoavia näkökohtia vastuujärjestelmistä ja kuluttaja-käyttäjien vastuuttamisesta	363
7	Lopuksi: Kyberturvallisuuden heikoin lenkki on ihminen – vai onko?	370

Rosa Maria Ballardini and Anette Alén-Savikko

IPR in the sharing economy	381
(Immateriaalioikeudet jakamistaloudessa)	
1 Introduction	381
2 The Sharing Economy and IPR: Foes at First Glance? . . .	383

3	IPR in the Sharing Economy: Challenges and Opportunities for a Common Chord	385
3.1	A Common Foundation: Fostering Technological and Social Innovation	385
3.2	IPR Impediments to Sharing - Exhaustion of Rights, IP Strategies and Licensing Schemes as the Achille's Hills.	387
3.2.1	Exhaustion of IP Rights - Repercussions on Sharing.	387
3.2.2	Open Innovation and Licensing Schemes in the Sharing Economy.	395
4	Navigating the Legal Challenge via New Trends and Business Models	399
5	Conclusions	401

Ilari Hovila ja Jenna Malo

	Epätyypillinen vuokraustoiminta rakentamisen ja asumisen käyttötarkoitussääntelyssä	409
--	---	-----

1	Epätyypillisen vuokrasuhteen käsite ja tutkimuskysymykset	409
2	Rakennusluvan mukainen käyttötarkoitus	411
2.1	Käyttötarkoituksen muutos	411
2.2	Toiminnan tosiasialliset vaikutukset	414
2.3	Tosiasiallisia vaikutuksia täydentäviä arviointikriteerejä.	419
2.4	Toiminnan ammattimaisuus ja analogia verotuksesta.	420
3	Epätyypillinen vuokrasuhde asunto-osakeyhtiössä	424
3.1	Huoneiston hallintaanotto epätyypillisen vuokraustoiminnan perusteella	424
3.2	Oleellinen yhtiöjärjestyksen vastainen käyttö	428
3.3	Vuokraus- tai luovutuskielto yhtiöjärjestyksessä	433
4	Lopuksi	437

Riikka Koulu ja Jenni Hakkarainen

Konfliktinhallinta alustataloudessa	441
1 Alustatalous ja uudet konfliktinhallinnan muodot	441
2 Konfliktinhallintaa vai riidanratkaisua?	445
2.1 Konfliktinhallinnan käsitteistöä – kuka saa oikeussuojaa?	445
2.2 Konfliktit, hallinta ja luottamus.	449
3 Alustatalouden konfliktinhallintaa etsimässä	451
3.1 Oikeudenkäyntikynnyksen alapuolelta verkkovälitteiseen riidanratkaisuun: esimerkkinä verkkokauppariidat	451
3.2 Alustakonfliktit ja niiden hallinta – lain varjosta kohti sääntelyä	458
4 Käytännön konfliktinhallintaa	465
4.1 Verkkokauppa konfliktinhallinnan esikuvana .	465
4.2 Paikallisten konfliktien hallinta	469
4.3 Reaaliaikaista kriisinhallintaa	471
5 Kokoavia huomioita.	473

Minna Kimpimäki

Verkkoalustan ylläpitäjän vastuu alustalla tehdystä rikoksesta	481
1 Johdanto	481
2 Teko tai laiminlyönti	484
3 Palvelun tarjoajan rooli ja vastuuvapauden rajat	488
4 Syyksiluettavuus: tahallisuus tai tuottamus	494
5 Rikoskumppanuus ja osallisuus	498
6 Palvelun tekninen toteutus	503
7 Lopuksi	506

Juha Karhu

Jakamistalouden toimintamuodot ja varallisuus-oikeuden yleiset opit – varallisuuden jakamisen asettamat haasteet omistusta, sopimusta ja vahingonkorvausvastuuta koskeville juridisille teorioille	513
1 Aluksi	513
2 Tarkastelun yleisiä lähtökohtia – kiistat juridiikassa ja uuden ajattelutavan tarve	514
3 Taloudellisen toiminnan teorioiden vaikutus juridiikkaan	517
4 Yksityinen omistusoikeus vs. jakamistalous – tarve muuttaa juridisen jäsenyyksen perustaa	520
5 Raha vs. jakamistalous	522
6 Uuden jakamistalouden ilmiöihin sovitettun varallisuus-oikeuden teorian alustavaa kehittelyä ja soveltamista omistuksen, sopimuksen ja vahingonkorvauksen perustaan	524
7 Muutosten toteuttamisen tapoja	529
8 Yhteenvedo	531